

Rapport 2016:27

Vä 44:4, Vä socken

Arkeologisk undersökning/schaktövervakning 2016

Tony Björk

Rapport 2016:27

Vä 44:4, Vä socken

Arkeologisk undersökning/schaktövervakning 2016

Tony Björk

Fornlämningsnr: 72
Vä 44:4, Vä socken
Kristianstad kommun
Skåne län

Sydsvensk Arkeologi AB

Kristianstad

Box 134

291 22 Kristianstad

Telefon (Regionmuseets växel): 044-13 58 00

Malmö

Erlandsrovägen 5

218 45 Vintrie

www.sydsvenskarkeologi.se

© 2016 Sydsvensk Arkeologi AB

Rapport 2016:27

Omslag: Schaktning pågår inom Vä 44:4. Foto åt nordväst.

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriet, I2014/00893.

Innehåll

Sammanfattning	5
Bakgrund	5
Syfte och metod	5
Historik och tidigare undersökningar	5
Resultat	6
Referenser	8
Administrativa uppgifter	9

Fig.1. Karta över Skånes kommuner som visar läget för Kristianstad kommun och Vä.

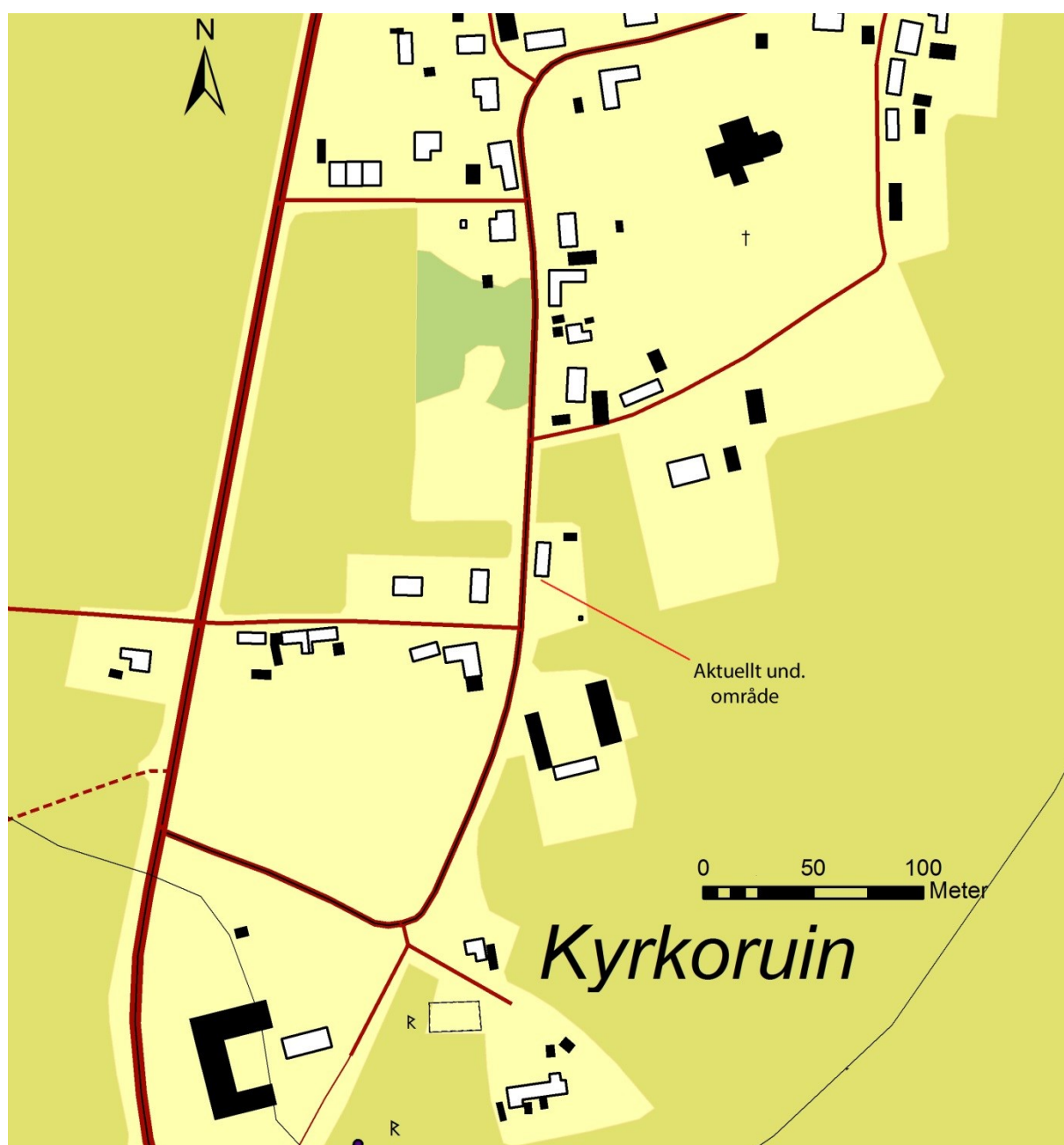

Fig. 2. Fastighetskartan med det aktuella undersökningsområdets läge i Vä.

Sammanfattning

Inför tillbyggnad av ett befintligt hus gjordes en arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning. Vid arbetet schaktades det av en yta av 5,5 x 6,5 m (ca 35 m²) ned till mellan 0,25 - 0,35 m djup. Det var den nivå där makadam och grundläggning för ny byggnad skulle läggas. Den mullhaltiga matjorden var ca 0,30 m djup. Under matjorden fanns kompakt, homogen och blekare fossil matjord/omrörda massor. Inga konstruktioner eller nedgrävningar av arkeologiskt intresse påträffades på detta djup. I matjorden noterades porslin, glas, tegelbitar och en bit yngre rödgodskeramik. Fynden tillvaratogs ej.

Bakgrund

Inom fastigheten Vä 44:4 planerades tillbyggnad söder om befintligt bostadshus, om ca 30 m². Schaktdjupet var planerat till 0,3 m, varefter det skulle påföras makadam och därefter ny grundläggning. I enlighet med Länsstyrelsen i Skåne län beslut 431-24438-2015 skulle Sydsvensk Arkeologi göra en arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning i samband med schaktningen.

Syfte och metod

Syftet med undersökningen var i enlighet med Länsstyrelsens beslut att göra en schaktningsövervakning med möjlighet till dokumentation om lämningar påträffades. Vid arbetet gjordes inmätning av den schaktade ytan utifrån befintlig byggnad. Detta bedömdes som tillräcklig insats med tanke på att inga lämningar påträffades. Ytan dokumenterades även med digitala foton.

Historik och tidigare undersökningar

Vä ligger ca sju kilometer sydväst om Kristianstad på gränsen mellan Kristianstadslätten och Nävlingeåsen. Vä är en av de medeltida städer i Norden som uppvisar längst bebyggelsekontinuitet på en och samma plats, med äldsta kända lämningar från romersk järnålder. Under 1100-talets första hälft byggdes Mariakyrkan och under 1160-talet ett Premonstratenserkloster. Privilegiebrev från mitten och slutet av 1200-talet visar att Vä då räknades som stad. 1612 ödelades Vä av den svenska armén. Två år senare uppmanades borgarna i Vä att flytta in till den nyanlagda staden Kristianstad.

Inom Vä medeltida stadsområde har det skett en rad arkeologiska undersökningar som resulterat i dokumentation av lämningar (kulturlager) från vikingatid/tidigmedeltid fram till 1600-

Fig. 3. Schaktning av matjord inom den aktuella undersökningsytan. Foto åt sydväst.

1700-tal. De flesta undersökningarna har dock varit mycket små, gjorda i samband med tillbyggnader, diverse ledningar etc. Ett par större arbeten som är relevanta i detta sammanhang gjordes i samband med VA-arbeten år 1962-63 och utökning av kyrkogård 1991. Vid dessa arbeten dokumenterades fr.a. äldre gatubeläggning i Kung Valdemars väg och den senmedeltida vallgraven. Vallgraven konstaterades sträcka sig i öst-västlig riktning ca 25 m söder om det befintliga huset på Vä 44:4 (Thun 1982, Helgesson 2005).

Resultat

Vid schaktningen togs det upp en yta av totalt 5,5 x 6,5 m (ca 35 m²). Schaktdjupet varierade från 0,25 till 0,35 m djup. Det var den nivå där makadam och grundläggning för ny byggnad skulle läggas. Den mullhaltiga matjorden var ca 0,30 m djup över hela ytan. Under matjorden fanns det ett kompakt, homogent och blekare lager av fossil matjord eller omrörda massor. Det kunde inte konstateras några konstruktioner eller nedgrävningar av arkeologiskt intresse till den grävda nivån. I matjorden noterades ett blandat fyndmaterial av lite porslin, glas, tegelbitar och en bit yngre rödgodskeramik. Fynden tillvaratogs ej.

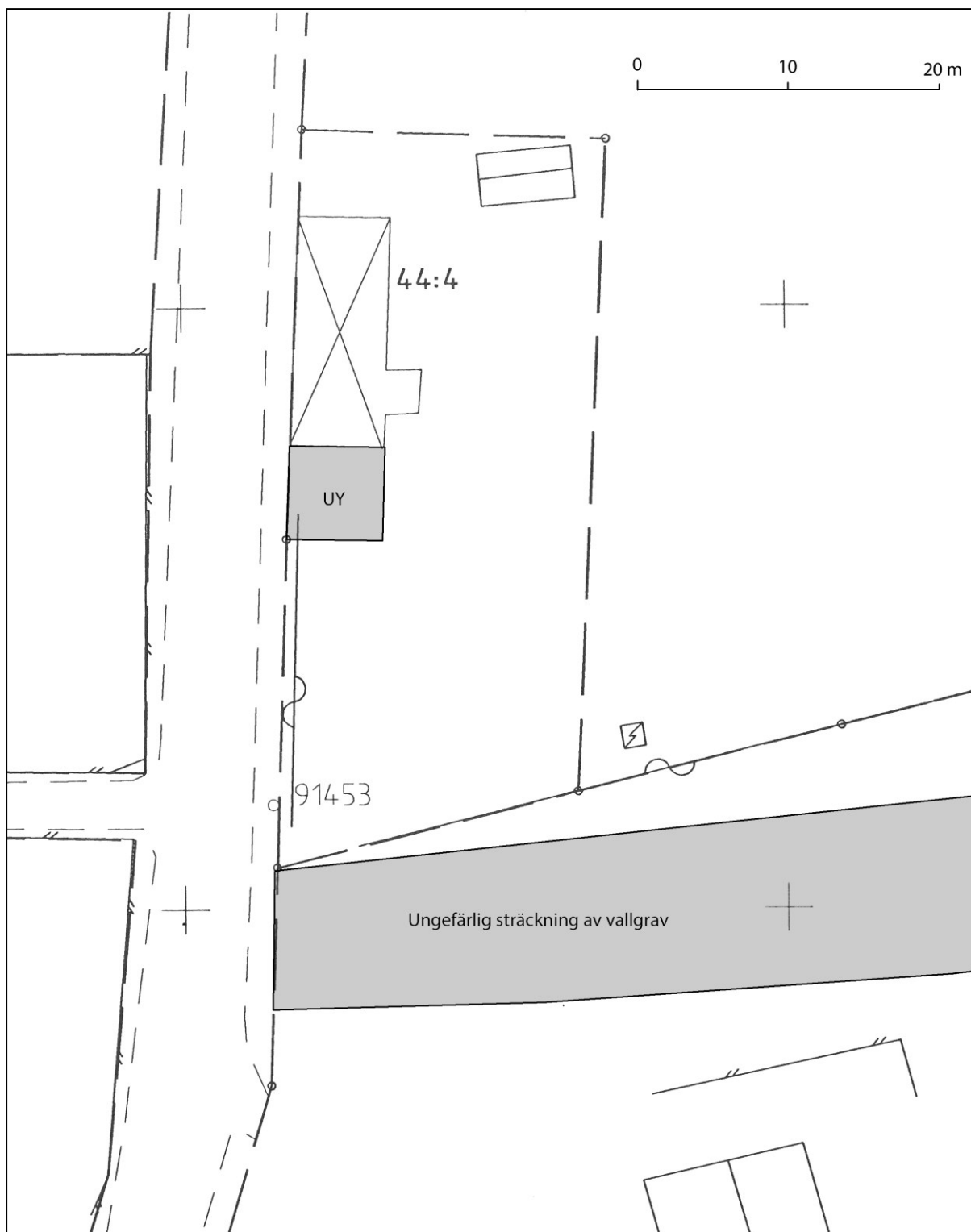

Fig. 4. Undersökningsytan inom Vä 44:4. På kartan är den ungefärliga sträckningen av den senmedeltida vallgraven inlagd, direkt söder om aktuell fastighet.

Referenser

Helgesson, B. 2005. *Vä – Bebyggelse och vallgrav*. Regionmuseet Kristianstad rapport 2005:94. Kristianstad.

Thun, E. 1982. *Vä järnålder-medeltid. Rapport*. Örebro.

Administrativa uppgifter

Sydsvensk Arkeologi AB dnr:	150082
Länsstyrelsen i Skåne dnr:	431-24438-2015
Datum för beslut:	2015-11-06
Län:	Skåne
Kommun:	Kristianstad
Socken:	Vä
Fastighet:	Vä 44:4
Läge:	Ekonomiska kartan, blad 3D 1i
Koordinatsystem:	SWEREF 99 TM
X koordinat:	6205459,80
Y koordinat:	442972,70
Höjdsystem:	RH 2000
M ö.h.	ca 30 m öh
Fältarbetstid:	2016-08-15
Antal arbetsdagar:	1
Antal arkeologtimmar:	4
Exploateringsyta:	35 m ²
Platschef:	Tony Björk
Företagare:	Marie Bysner
Tidigare undersökningar:	Thun 1982, Helgesson 2005
Fynd:	-
Dokumentationsmaterial:	Handlingar, ritning, anteckningar och digitala foton förvaras vid Regionmuseet Kristianstads arkiv
Kostnader:	12 620 kr (exkl. moms)

Sydsvensk Arkeologi AB

Rapporter 2016

1. Fru Alstad 36 och Bösarps 6, 85, 87 och 93. Fru Alstad och Bösarps socknar, Trelleborgs kommun. Arkeologisk undersökning 2015. Joakim Frejd & Therese Ohlsson.
2. Ledning mellan Näsrum och Bromölla. Ivetofta socken, Bromölla kommun. Arkeologisk förundersökning år 2015. Ylva Wickberg.
3. Kristianstad 5:59. Kristianstad socken och kommun. Arkeologisk undersökning/schaktningsövervakning 2015. Fredrik Grehn.
4. Vinslöv 129:18 m.fl. Vinslövs socken, Hässleholms kommun. Översiktlig arkeologisk förundersökning 2015. Fredrik Grehn.
5. Fastigheterna Priorn 4, 5 och del av 6:147, samt del av Innerstaden 6:59. Arkeologisk utredning, steg 2 år 2015. Malmö stad och kommun. Therese Ohlsson.
6. Norra Vallvägen. Kristianstad socken, stad och kommun. Arkeologisk förundersökning/schaktningsövervakning 2016. Fredrik Grehn.
7. Degeberga 78:1. Degeberga socken, Kristianstad kommun. Arkeologisk förundersökning/schaktningsövervakning 2016. Fredrik Grehn.
8. Garvaren 10. Åhus socken, Kristianstad kommun. Arkeologisk undersökning/schaktningsövervakning 2015. Fredrik Grehn.
9. Helsingborg 2014-2015. Arkeologisk förundersökning vid schaktningsarbeten 2014-2015 inom fornlämning nr 42, Helsingborgs stad och kommun. Fredrik Grehn & Thomas Linderöth.
10. Ravlunda 72:1. Arkeologisk förundersökning i form av schaktningsövervakning 2015. Ravlunda socken, Simrishamns kommun. Therese Ohlsson.
11. Fulltofta 33:15. Fulltofta socken, Hörby kommun. Arkeologisk förundersökning 2015. Therese Ohlsson.
12. Kunzehusets källare. Sankt Gertrud 18, Malmö stad, Malmö kommun. Arkeologisk förundersökning/schaktningsövervakning 2015. Fredrik Grehn.
13. Östervång 2:6, Trelleborgs kommun. Arkeologisk förundersökning 2015. Joakim Frejd.
14. Spritan 5. Åhus socken, Kristianstad kommun. Arkeologisk undersökning/schaktningsövervakning 2016. Fredrik Grehn.
15. Hammar 10:31 m.fl. Nosaby socken, Kristianstad kommun. Översiktlig arkeologisk förundersökning 2016. Fredrik Grehn.
16. Vä 68:4, Vä socken, Kristianstad kommun. Arkeologisk undersökning 2015. Tony Björk.
17. Eskilstorp 2:26. Fastighet Eskilstorp 2:26, fornlämning Eskilstorp 20:1 m.fl., Eskilstorps socken, Vellinge kommun. Arkeologisk förundersökning 2015. Kristian Brink & Therese Ohlsson.
18. Christinelund 2:3. Allerums socken, Helsingborgs kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2016. Joakim Frejd.
19. Håslöv 5:3. Gustav Adolfs socken, Kristianstads kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2015. Ylva Wickberg.
20. Brännemölla 2:1. Svedala socken och Svedala kommun, Skåne län. Arkeologisk utredning 2016. Fredrik Grehn & Kristian Brink.
21. Färlöv 19:3. Del av fastigheten Färlöv 19:3, Färlöv socken, Kristianstad kommun, Skåne län. Arkeologisk utredning 2016. Kristian Brink.

22. Åhus 14:108. Fastighet Åhus 14:108, fornlämning Åhus 118:1, 119:1 och 120:1, Åhus socken, Kristianstads kommun, Skåne län. Avgränsande arkeologisk förundersökning 2015. Kristian Brink.
23. Önnestad 112:1, Önnestad socken, Kristianstad kommun, Skåne län. Arkeologisk utredning 2015. Tony Björk & Thomas Linderöth.
24. Bunkeflo 1:5. Malmö kommun, Skåne län. Arkeologisk utredning 2016. Fredrik Grehn.
25. Viby 1:3, Gustav Adolf socken, Kristianstad kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning – schaktövervakning 2016. Tony Björk.
26. Bunkeflostrand 12:1 och 21:3, Bunkeflo socken, Malmö kommun. Arkeologisk utredning 2016. Joakim Frejd.
27. Vä 44:4, Vä socken, Kristianstad kommun, Skåne. Arkeologisk undersökning – schaktövervakning 2016. Tony Björk.

